

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

D. Eckivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

COLLATIO XXXVI.

fuere septem habere personas in uno monasterio, sicut in Palestina & Aegypto, fuerunt nihilominus contenti duobus aut tribus sacerdotibus, iam autem omnis res euerfa est. Huius etiam testimoniū præbet, quod in cathedralibus ecclesijs ex antiquo canonici nouerunt se ad missas dicendas non obligatos. Vicarij namque longo post tempore fundati sunt, iam ubi missa in tanto esset ualore, tantaque possessione, fuissent nostri maiores ualde infidi erga suos amicos. Quare possessio ut incerta hic nobis obesse non debet per Pauli uerbū tā efficaciter ostensum, a quo ex magnis causis nobis abire non licet. Vltra dicta a D. Eckio inducta, ex toto suo proposito non deseruiūt, ut cum inflectere uult hoc uerbū, Hoc facite in meā cōmemorationem, quod Paulus, ut sibi est dictū, sufficiēter declarauit. Etiam dicta ueteris legis ex se tenebrosa, per dictū noui testamenti clarum exponi deberent, quod nondū factū est, & sibi eiusmodi dicta sufficiēter fuerunt soluta, usque ad primū dictū Malachia cap. i. Ad quod & ego postea responsurus sum, reiecit, sed absque causa unum argumentū, ubi dixi, Omnem offerentem maiorem esse illo quod offertur, petijtque illud scripturis probari, quum luce clarius sit, oporteret & tandem illi probare, decem, quinque plura esse, in seipso compertum habetur, qui aliquid eleuat & adducit, plus est eo quod adducitur uel offertur, plus inquam sacerdos est ueteris legis oue, quam offert in ueteri lege. Sive de Christo exceptiones contra me non sunt, ipse enim duas habuit naturas, & corpus suum siue humana natura, oblata per sanctum suum spiritum, uel deitatem minus est. Sicut & Ysaac, ut filius minus est Abraham patre suo. Postea hoc suam causam facit deteriorem, quod dicit sacerdotē ut ministrū ecclesie offerre, quanto enim inferior minister est, tanto minus reputabit hoc quod offertur. De Malachia post sum responsurus.

D. ECKIUS.

Domini præceptores ad hesternā & hodiernā monitionē
secundum

CONCLUSIO SECUNDA.

secundum iussionē uestrā sufficiēter intelligitis nullas cōtra missam scripturas præ manibus esse, quā ut adhuc hæreat in uerbis Pauli, tam multipliciter respondēdo solutis. Dicit ut etiā & hoc aliqd esse sinā, quod ei uetus quidā & piger canonicus dixerat, non scilicet obligari eos ad missas legendas. Si collegiata seu cathedrales ecclesiæ monasteria mansissent, sicut adhuc maior pars in Angliā manet, bene ad hoc prior esset ut missas legerent. Sed ut breuib⁹ sua uerba percurrā, profecto nouerunt & antiq⁹ qui scripturas concordare. Quod autē Abraham deo credidit, nihil probat nos ecclesiæ credere non debere. Ecclesiæ credo, quod & oēs probi Christiani facere debēt. Dicit me nihil probasse, quū Danielis prophetia de iuge sacrificio adhuc manet non soluta. Iterū cum Paulo redit, quem prædicās Bernēn. attulerat semel oblatus &c. Auditū est quō illud de mortali oblatione in cruce intelligat, quod semel factū est. Ipsi uero oēs in Paulo nō inueniēt, neq⁹ in ullis alijs scripturis, Christū sacramentaliter nō saepe offerri, Lutherani inducit argumentū. Si in missa etiā Christus offerret, crucis oblatio tūc sufficiēs non esset, quū tamen Paulus dicat consumauit &c. sanctificatos &c. Respondeo uerū esse mortale sacrificiū Christi esse sufficientissimū cōsumatissimū in se ipso, sed per sacramēta & bona opera eiusdē sacrificij & meriti erimus participes, sicut quū quis agrotat, quū sufficiēs est medicina apotecaria, eum nihilominus non iuuat, nisi eiusdē fiat particeps. Et hoc ut uerū sit illud probo. Quāuis em̄ Christi sacrificiū sufficiens sit & sanctificat, adhuc tñ puer ille non est sanctus nisi baptiset, per quod meritū Christi sibi comunicatur. Et sicut met Lutherani aiūt. Etsi Christus pro peccatis oim̄ satisfecit hominū, oportet nihilominus iuxta eorū opinionem, ut se homo participē faciat per fidem. Sic & nos hīc dicimus quod per missæ sacrificiū, sicut & per alia sacramenta nos participes facimus passionis & oblationis in cruce exhibitis. Præterea quasi hac forma arguta. Missa rememoratio est

COLLATIO XXXVI.

oblationis, ideoq; & non est oblatio. Dico non esse nudā rememorationē sicut depingit uel in spectaculo præsentat, uel sicut die parasceues prædicat, sed cū hoc sacramentale est sacrificiū, oblatio munda, sicut dicit Malachias, & iuge sacrificium, sicut dicit Daniel. Quare dñs meus doctor sanctos doctores & martyres, non ita uiolēter inflectere deberet in suā partem cōtra eorū clara & expressa uerba, inducit Pontifices multa missæ adiunxisse, Introitū &c. Dñe doctor heæ uestra sunt litæ, quibus missam expugnando euertitis, quod prohibi patres ad hominū deuotionē augendā, & ad laudē dei aliquid addiderūt, quis hoc increpare potest, quū etiā & Lutherus cum sua nihil missa his reb⁹ carere nequeat. Ultra scripturarum loco sacerdotes libenter redderet odiosos laicis, quod plus fatis sint eorū, quū tñ hesternō die adhuc plures ipse fecerat, qñ oēs rusticos Herciniæ syluæ in sacerdotes cōsecerat, Nihil hic ad causam ista deseruiunt, sed unicū dicturus sum, quod in monasterio sancti Galli antiquus plures fuerunt monachi, quā nunc sint presbyteri in quarta parte omnis ditionis confœderatorū. Tandē ad mea uerba deflectit, uolens dñm Christū per hoc uerbum, Hoc facite, non præcepisse offerre quippe quod Paulus declararit. Respondeo ei Paulū exposuisse ad Corinth. rememorationē quæ stat in nuntiatione mortis Christi. Quod aut in hisce uerbis clare ostendat missæ sacrificiū, ex eo liquet & notū est, Euāgelistæ nāq; lucide ostendunt, quō finitus sit agnus pascalis ueteris legis, & institutus agnus pascalis ecclesiæ, necesse em̄, inquit textus, erat occidi pasca. Nunc aut scriptura habet Exo. xij. agnū pascale primū offerri, & post hoc manducari, quēadmodū die dñico cū uerbulo zebah obtentū est. Quūq; Christus, quærus est agnus pascalis, sicut dicit Paulus, post uetus nouū instituerat, dixit, Hoc facite in meā cōmemorationē. Quid igit aliud illis mandauit, quā ut illud nouo facerent agno pascale, quod antiquiores fecissent in ueteri, id est, offerret & ederent, sicut etiam
procul

CONCLUSIO SECUNDA.

procul dubio dñs scđm ordinē Melchizedeq illic fecerat. Et propter superabundantiā ostēdo scripturis hoc uerbulū face re etiā pro offerre accipi posse, Leuit. xxiij. Facietisq; & hircum, ubi hoc uerbulū Hebraice, Chaldaice, Græce & latine æque sonās. Et quū Poetæ tam libēter nouā fidē amplectantē etiā in optima latinitate reperiēt hoc uerbulū facite, p offerre accipi, Vergilio dicente. Cum faciā uitula, pro frugibus ipse uenito. Quod aut huiusmodi intellectus ab Apostolis fuerit acceptatus, testat Lucas in Actis xij. Apostolor; xij. cap. Ieiunantib; Christianis & offerētib; uel missam celebrantib;, dixit spiritus sanctus &c. Lucas em Græce scribens, liturgun don dicit, & cognitū est per omes terras Græciæ usq; in præ sentē diē missa ab eis nominat liturgia tis pisteos, sicut & ego eor; græcā missam habeo scriptā, Græciq; mihi eor; ceremo nias ostēderunt. Iterū absq; literis in harenā doctor deportat suū Sophisticū argumentū, offerentē esse meliorē illo quod offerit, & quū nullas habeat scripturas, libēter mihi persuade ret, qui rem aliquā leuat & adportat, meliorē esse eo qđ por tatur, hoc pulchrū esset, tūc Mariā puerulū in templū portās, melior fuisset dño Ihesu, Luc. ij. etiā & asinus qui eū in Aegy ptum detulit, melior esset ambobus, aut certe diabolus qui ac cepto dño, eum duxit in montē exeelsam. Meā exceptionem libenter solueret si sciret, cū Christo ratione duplicis naturæ breuiter dico, quū Esaias dicit, Oblatus est quia uoluit, non solū uoluit diuina uoluntate, sed & humana, qua se scđm ra tionem conformē fecit uoluntati diuinæ, sicut met ipse apud Iohannē dicit, quod faciat sicut a patre sibi fuerat demādatū. Libenter uerbis exciperet etiā cum Abraham, quia Isaac ut fi lius minus erat. Dico quis hoc ignorat, patrē plus esse filio in patria potestate, & tamen nihilominus in naturali substantia pater nō melior est filio, quū æqualiter sint homines. Ideoq; dilecte dñe doctor, quum tam probarim clare, sicut sol in die adparet uerba Pauli non impugnare missam, sicut Bernensis

COLLATIO XXXVII.

prædicans induxerat. Igitur peto ut secundum gratiosorum dominorum nos
 strorum mandatum scripturas inducatis contra missam, quas si non
 adportabitis, neque ego respondebo uobis, sicut ei qui in harenam
 dimicaturus non est dispositus. At si dumtaxat manere uolueritis
 erga prædicatis Bernensium inductionem, in nomine domini, cir-
 ca sua inducta ego conclusi, potestis & uos ibi permanere.

D. OECOLAMPADIVS.

Quum Dominus Eckij dicta soluentem, adhuc perstat dictum ad He-
 braeos, super quo non heremus proterue, sed cum timore
 domini inducimur. De iuge sacrificio Danielis iuxta pri-
 mas literas completum est sub Machabæis, quoniam Antiochus tantam
 persecutionem prius suscitauerat, quoniam Antiochus figura erat anti-
 christi, sicut & iuge sacrificium apud Iudæos figura erat spiritu-
 alis sacrificij, de quo ibi mentio facta est, quod in paruo fidelium
 numero cessare reputabitur, sed est obnubilatum dictum. Ad secundum
 ubi dixi sacrificium siue meritum Christi non essent sufficietia mihi
 respondendo sic obuius uenit, quod scilicet nos oporteat par-
 ticipes facere per sacramenta & opera, formosum exemplum du-
 cens de bonis speciebus ex apotheca. Dico nos participes fieri
 debere per fidem, in eiusmodi merito, quæ in nobis potest esse
 ut opera adferat, sed in missa cõtestamur nos habere talẽ fidẽ,
 qui enim absque tali fide sacramenta percipet, iudicium sibi mandu-
 caret & biberet, sicut Paulus dicit. Neque nos dicimus talẽ nu-
 dam memoriã passionis Christi in coena domini esse, uel in Chris-
 tiana missa, sicut in aliquo pascali spectaculo. Dominus inquit met
 per suã institutionem & usum mādauit, quod in pascalis non
 est factum spectaculis uel imaginibus, non parui æstimabimus
 quæ nobis dominus tam serio præcepit. Ultra huius dicti causa, hoc
 facite in meã cõmemorationẽ, hoc Paulus clare exposuit, &
 uerbula facite in meã cõmemorationẽ, simul pertinet uel col-
 ligant, quicquid hoc uerbulum facere oblationem significare debet,
 oporteret adhuc aliud uerbum adiungi, sicut stat Leuit. xxiiij, ibi
 adhuc unum habet uerbum, adponit sic sonans, facietis hircum
 lehatc